

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Власенко В. М. (Суми, Україна), канд. іст. наук;
Звагельський В. Б. (Суми, Україна), канд. філол. наук;
Камберова Р. (Софія, Болгарія), канд. філол. наук;
Куліш А. М. (Суми, Україна), д-р юрид. наук;
Нестеренко В. А. (Суми, Україна), канд. іст. наук;
Світайло Н. Д. (Суми, Україна), канд. філософ. наук;
Пашин В. П. (Курськ, Росія), д-р іст. наук;
Петрищева Н. С. (Курськ, Росія), канд. іст. наук;
Рамач Я. (Новий Сад, Сербія), д-р іст. наук;
Хлопова І. Є. (Курськ, Росія), канд. іст. наук.

Видання рекомендовано до друку рішенням вченої ради юридичного факультету Сумського державного університету (протокол № 9 від 03.04.2014 р.)

Особистість, суспільство, держава: проблеми минулого і сьогодення : зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. : у 2-х част. Ч. 2 : у 2-х томах (Суми – Курськ, 18 квітня 2014 р.) / ред. колегія : В. М. Власенко, В. Б. Звагельський, Р. Камберова та ін. – Суми – Курськ : Сумський державний університет, Південно-Західний державний університет, 2014. – Ч. 2, Т. 1. – 200 с.

До збірника увійшли наукові статті та повідомлення викладачів, студентів, вчених та аспірантів ВНЗ і наукових установ, виголошені в рамках Міжнародної науково-практичної конференції «Особистість, суспільство, держава: проблеми минулого і сьогодення» (Посвідчення УкрІНТЕІ № 861 від 9 грудня 2013 р.), присвячені актуальним питанням суспільно-гуманітарних наук.

На обкладинці: Перший у світі монументальний пам'ятник Тарасу Шевченку. Встановлений у жовтні 1918 р. у м. Ромнах на Сумщині. Скульптор І. П. Кавалерідзе.

ВПРОВАДЖЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СРСР МАГНІТНО-ІМПУЛЬСНИХ УСТАНОВОК, РОЗРОБЛЕНИХ У НТУ «ХПІ»

Використання імпульсної енергії знаходить все більше видів застосування в техніці, технології, дослідницькій апаратурі та інших сферах науки та виробництва. Необхідність створення нових конструкцій різного рівня складності зумовлена швидким розвитком промисловості та техніки [1, с.9]. Питанням магнітно-імпульсної обробки металів у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» займаються вчені з 1963 р. Впродовж багатьох років співробітниками розроблено більше 30 різних видів магнітно-імпульсних установок (МІУ), а річний економічний ефект від впровадження однієї установки МІУ сягав у середньому 30 000 рублів [2, с.103-105].

Установка типу МІУ-20 створена наприкінці 1964 р. та є першою з промислових установок, що розроблені в ХПІ [3, с.4-5]. Удосконалення та змінення параметрів установки проводилось в залежності від поставлених виробничих задач. Таким чином з'явилися її модифікації МІУ-20/1, МІУ-20/2, МІУ-20/3, МІУ-20/4, МІУ-20/5, МІУ-20/6 та інші. Установку МІУ-20/1 впроваджено для виготовлення перехідного штуцера на Авіаційному заводі (м. Київ), а річний економічний ефект від впровадження склав 20 000 руб. Магнітно-імпульсна установка МІУ-20/2 на протязі 1967-1969 рр. була впроваджена на багатьох заводах та підприємствах: на Харківському заводі транспортного машинобудування ім. В.О.Малишева для пробивання отворів; на «Морфізприбор» (м. Ленінград) для калібровки титанових труб (при цьому річний економічний ефект від застосування установки склав 9 000 руб); на заводі радіорелейних приборів (м. Дніпропетровськ) для зварювання труб з різних матеріалів для побутових холодильників (річний економічний ефект – 25 000 руб); на Машинобудівному заводі (м. Куйбишев) для виготовлення деталей різного профілю із трубчатих та листових заготовок (річний економічний ефект від її впровадження склав 30 000 руб); на Машинобудівному заводі (м. Москва) для опресовки спеціальних кабельних наконечників з бронзи (річний економічний ефект від впровадження 7 500 руб); на Московському заводі ім. І.О.Лихачева для зварювання труб з алюмінію з трубами з міді (економічна ефективність склала 20 000 руб), та на інших відомих підприємствах [4, с.20-26].

Установку МІУ-6, розроблену у 1966 р., застосовано на Авіаційному заводі (м. Харків) для обтиску гайок, та створення герметизації в поточній автоматичній лінії. Впровадження даної установки дало економічний ефект 10 000 рублів у рік [4, с.24].

Дослідно-промислова установка МІУ-50 створена у ХПІ в 1968 р. та впроваджена на підприємстві п/с В-2289 (м. Дніпропетровськ) для збирання та роздачі алюмінієвих труб (річний ефект від впровадження 30 000 руб). Модифікацію установки МІУ-50/1 впроваджено на заводі «*Прогрес*» (м. Куйбишев) з метою виготовлення деталей різного профілю з трубчатих та листових заготовок кольорових металів (економічний ефект від застосування установки склав 40 000 руб) [5, с.4-8]. Установка МІУ-20 ОКЕФ, що створена у 1988 р., призначена для магнітно-імпульсного очищення коронуючих електродів електрофільтрів. Ця установка впроваджена для очистки коронуючих електродів горизонтальних електрофільтрів від шару пилу при заданих параметрах температури [6, с.2-4].

Магнітно-імпульсна установка МІУ-30 виготовлена у травні 1989 р. [7, с.4], призначена для різних видів обробки металів тиском: зварювання, збирання вузлів, опресовки, виготовлення отворів, витягування та інше [8, с.3]. Дана установка впроваджена для очистки вагонів-цементовозів від бетонних залишків на зовнішніх та внутрішніх поверхнях вузлів вагонів шляхом дії магнітних полів. Разом з Харківським інститутом інженерів залізничного транспорту проводились випробування на вагонах в залежності від ступені забруднення. Результати цих випробувань показали якісну оцінку очищення від бетонообразних залишків [9, с.3-9].

Досвід впровадження установок магнітно-імпульсної обробки металів, у порівнянні з іншими методами обробки металевих деталей тиском, визначив багато переваг МІУ: покращення характеристик оброблюваного матеріалу (при однаковому ступені деформації матеріал має менше спотворювань ніж при статичній деформації); відсутність передатного середовища при формоутворенні (ця властивість дозволяє формувати металеві деталі через ізоляційні покриття, перегородки, стінки вакуумних камер та ін.); висока продуктивність технологічного процесу МІУ (сягає 3600 операцій за годину); можливість автоматизації та механізації технологічних процесів (енергія, що використовується для формоутворення може бути задана на відстані з точністю до 1%); простота обслуговування та майже повна відсутність шкідливих чинників для здоров'я працівників при роботі установок (МІУ працюють безшумно,

елементи та вузли установок не потребують змашування, відсутнє агресивне середовище при роботі); установки повністю автоматизовані – для керування та контролю роботи достатньо однієї людини [10, с.4-8].

-
1. *Лившиц А.Л.* Импульсная электротехника. / А.Л.Лившиц, М.А.Отто. – М.: Энергоатомиздат, 1983. –352 с.
 2. Наши звездные годы. 1930-1996 гг. / И.М.Шептун, В.В.Конотоп, Г.Ф.Нескородов и др. – Харьков: «Колорит», 2012. – 232 с.
 3. *Белый И.В.* Разработка и исследование магнитно-импульсных установок применительно к формообразованию трубчатых металлических заготовок»: дис. к.т.н. / И.В.Белый. – Харьков: ХПИ им. В.И.Ленина, 1967. – 196 с.
 4. Державний архів Харківської області, ф.Р-1682, оп.13, од. збер. №3456, 1970. – С.20-26.
 5. *Белый И.В.* Инструкция по эксплуатации магнитно-импульсной установки для обработки металлов давлением типа МИУ-50/1. – Харьков, 1968. – 60 с.
 6. *Конотоп В.В.* Устройство магнитно-импульсной очистки коронирующих электродов электрофильтров (пояснительная записка №40662) / В.В.Конотоп, Л.Т.Хименко, Ю.С.Огибалов. – Харьков, 1988. – 19 с.
 7. *Горкин Л.Д.* Паспорт магнитно-импульсной установки МИУ-30 / Л.Д.Горкин, В.В.Конотоп, Л.Т.Хименко. – Харьков, 1989. –7 с.
 8. *Конотоп В.В.* Руководство по эксплуатации магнитно-импульсной установки МИУ-30 / В.В.Конотоп, Л.Т.Хименко. – Харьков, 1989. –30 с.
 9. *Руднев Е.А.* Программа эксплуатационных испытаний опытного образца магнитно-импульсной установки типа МИУ-30 (конструкция ХПИ) / Е.А.Руднев, С.Г.Жалкин. – Харьков, 1989. – 10 с.
 10. *Белый И.В.* Технологические возможности магнитно-импульсного метода обработки металлов. Учебное пособие / Белый И.В. – Харьков, 1976. – 42 с.

ВАСИЛЬЕВ К.К.

ИЗ ИСТОРИИ УКРАИНСКОГО НАЦИОНАЛИЗМА: ИВАН ЛУЦЕНКО (1863-1919)

За последние 20 лет появились многочисленные публикации о докторе медицины Иване Митрофановиче Луценко, которые не только не дают ясности его биографии, но, на наш взгляд, вносят путаницу в головах читателей. Остановимся на некоторых работах.

Григорий Зленко и Александр Мошич в своей публикации приводят высказывание П.Скоропадского о Луценко [1]. Приведем и мы эту цитату из воспоминаний Павла Скоропадского: *«Он [Луценко – К.В.] был каким-то фанатиком, ненавидевшим все русское»* (здесь и далее подчеркнуто нами – К.В.), *хотя это не помешало ему дослужиться в России, будучи военным [врачом], до чина надворного советника. В денежном отношении честный, но недалекий, чрезвычайно честолюбивый, хотевший во чтобы*